

ॐ
શ્રી પરમકૃપાળુદેવાય નમઃ
શ્રી સદ્ગુરુદેવાય નમઃ

વાનપ્રસ્થ દીક્ષા

માહિતીપત્ર

પરમકૃપાળુદેવ શ્રીમદ્ રાજચંદ્રજી બ્રહ્મચર્યાદિ ચાર આશ્રમ વિષે પ્રકાશે છે -

‘આર્ય ગ્રંથકર્તાઓએ બોધેલા ચાર આશ્રમ જે કાળમાં દેશની વિભૂષારૂપે પ્રવર્તતા હતા તે કાળને ધન્ય છે.

ચાર આશ્રમમાં પ્રથમ બ્રહ્મચર્યાશ્રમ, પછી ગૃહસ્થાશ્રમ, પછી વાનપ્રસ્થાશ્રમ અને પછી સંન્યાસાશ્રમ, એમ અનુક્રમ છે. પણ આશ્ચર્ય એ કહેવું પડે છે કે, તેવો અનુક્રમ જો જીવનનો હોય તો ભોગવવામાં આવે. સરવાળે સો વર્ષના આયુષ્યવાળો, તેવી જ વૃત્તિએ ચાલ્યો આવ્યો તો તે આશ્રમનો ઉપભોગ લઈ શકે. પ્રાચીન કાળમાં અકાળિક મોત ઓછાં થતાં હોય એમ એ આશ્રમના બાંધા પરથી સમજાય છે.’ (પત્રાંક-૯૯)

‘આર્યભૂમિકા પર પ્રાચીન કાળમાં ચાર આશ્રમ પ્રચલિત હતા, એટલે કે, આશ્રમધર્મ મુખ્ય કરીને પ્રવર્તતો હતો. પરમર્ષિ નાભિપુત્રે ભારતમાં નિર્ગ્રંથધર્મને જન્મ આપવા પ્રથમ તે કાળના લોકોને વ્યવહારધર્મનો ઉપદેશ એ જ આશયથી કર્યો હતો. કલ્પવૃક્ષથી મનોવાંછિતપણે ચાલતો તે લોકોનો વ્યવહાર હવે ક્ષીણ થતો જતો હતો; તેઓમાં ભદ્રપણું અને વ્યવહારની પણ અજ્ઞાનતા હોવાથી, કલ્પવૃક્ષની સમૂળગી ક્ષીણતા વેળા બહુ દુઃખ પામશે એમ અપૂર્વજ્ઞાની ઋષભદેવજીએ જોયું. તેમની પરમ કરુણાદષ્ટિથી તેમના વ્યવહારની કમમાલિકા પ્રભુએ બાંધી દીધી.

તીર્થંકરરૂપે જ્યારે ભગવંત વિહાર કરતા હતા, ત્યારે તેમના પુત્ર ભરતે વ્યવહારશુદ્ધિ થવા માટે તેમના ઉપદેશને અનુસરી, ચાર વેદની તત્સમયી વિદ્વાનો સમીપે યોજના કરાવી; ચાર આશ્રમના ધર્મ તેમાં દાખલ કર્યા તેમજ ચાર વર્ણની નીતિરીતિ તેમાં દાખલ કરી. પરમ કરુણાથી ભગવાને જે લોકોને ભવિષ્યે ધર્મપ્રાપ્તિ થવા માટે વ્યવહારશિક્ષા અને વ્યવહારમાર્ગ બતાવ્યો હતો તેમને ભરતજીના આ કાર્યથી પરમ સુગમતા થઈ.’ (પત્રાંક-૧૦૦)

પરમર્ષિ નાભિપુત્ર ઋષભદેવજીએ દર્શાવેલ અને પરમકૃપાળુદેવના આશિષ પામેલા આ વ્યવહારધર્મને અંગીકાર કરવા, યથાર્થ ત્યાગનો લક્ષ રાખી તે માર્ગે ડગ માંડવા પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રી નિષ્કારણ કરુણાથી શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર આશ્રમ, ધરમપુરમાં દિવાળી શિબિર દરમ્યાન વાનપ્રસ્થ દીક્ષા પ્રદાન કરશે. વાનપ્રસ્થ દીક્ષા ગ્રહીત્વરાથી આત્મસ્થ થવા ઈચ્છતા સાધકો માટે પાછળ દર્શાવેલ જીવનશૈલી નિયત કરવામાં આવી છે.

આધ્યાત્મિક યોગ્યતા

૧) નિવૃત્તિ

- * ઓછામાં ઓછા ૧૨૫ દિવસ નિવૃત્તિ ક્ષેત્રમાં (સળંગ જરૂરી નથી).
- * ૧૨૫ દિવસમાં આશ્રમનિવાસ, યાત્રા, પર્યુષણ પર્વ વગેરે સાધના-સેવા અર્થેની નિવૃત્તિ સમાવેશ પામે છે.
- * આપતકાલીન પરિસ્થિતિ, માંદગી વગેરેના કારણે જો તમે નિવૃત્તિક્ષેત્રમાં ન જઈ શકો તો જે દિવસોમાં તમે ઘરે ૮ કલાક સાધના (સ્વાધ્યાય, ભક્તિ, ધ્યાન વગેરે) કરી હોય તેની ગણતરી તમે ૧૨૫ દિવસોમાં કરી શકો છો.
- * ફક્ત એનઆરઆઈ માટે : જે દિવસે ઘરે ૮ કલાક સાધના-સેવા કર્યા હોય, સફેદ વસ્ત્ર ધારણ કર્યા હોય, સમારંભ-વ્યવહાર-વ્યવસાય-શોપિંગ-ટીવી ઇત્યાદિનો ત્યાગ કર્યો હોય તેની ગણતરી ૧૨૫ દિવસોમાં કરી શકાય.

૨) સાધના-સેવા

- * રોજ ચાર કલાક મૌન (અથવા ચાર સામાયિક)
- * અઠવાડિયામાં એક દિવસ ૧૨ કલાક મૌન (૪-૪ કલાકના ત્રણ ભાગમાં પણ કરી શકાશે). યથાશક્તિ તપ કરવું.
- * સવાર તથા સાંજની સંપૂર્ણ આજ્ઞાભક્તિ અને એક કલાક ધ્યાન
- * ચૈત્યવંદન અને દેવવંદન
- * રોજ ઓછામાં ઓછો ૨ કલાક સ્વાધ્યાય
- * નિવૃત્તિ દરમ્યાન રોજ સાધના-સેવા ૮ કલાક કરવાં.
- * વર્ષમાં ૩ સાધનાભટ્ટી
- * ફક્ત એનઆરઆઈ માટે : અંગત સાધનાભટ્ટી મિશનની વેબસાઈટ પર દર્શાવ્યા અનુસાર કરી શકાય.

પ્રાયશ્ચિત્ત :

બેસણું અથવા બે ટંક

૧૧ વાર ક્ષમાપનાનો પાઠ

‘સહજાત્મસ્વરૂપ પરમગુરુ’ મંત્રના ૫૦૦ લિખિત જાપ

૩) શીલ

- * આજીવન સાત વ્યસન (જુગાર, દારૂ, માંસ, મોટી ચોરી, વેશ્યાગમન, પરસ્ત્રીગમન તથા શિકાર), સાત અભક્ષ્ય (વડના ટેટા, પીપળાના ટેટા, પીપળાના ટેટા, ઉમરડા, અંજીર, મધ, માખણ) તથા રાત્રિભોજન ત્યાગ (પ્રવાહી તથા દવાની છૂટ લઈ શકાય)
- * નિવૃત્તિના દિવસોમાં તથા પાંચ તિથિ સંપૂર્ણ બ્રહ્મચર્યપાલન
- * નિવૃત્તિના દિવસોમાં માત્ર સફેદ વસ્ત્ર ધારણ
- * ફક્ત એનઆરઆઈ માટે : ઉનાળામાં સમય પ્રમાણે તથા શિયાળામાં રાતના ૭.૩૦ પછી રાત્રિભોજન ત્યાગ (પ્રવાહી તથા દવાની છૂટ લઈ શકાય)

વ્યાવહારિક યોગ્યતા

(અભ્યાસીને લાગુ પડતું નથી)

૧) આર્થિક જવાબદારી

- * દેવું સંપૂર્ણ ચૂકવાઈ ગયું હોય.
- * તેમ ન હોય તો તેની જવાબદારી લેવા કોઈ તૈયાર હોય (લેખિત આવશ્યક).

૨) વ્યવસાય

- * નિવૃત્તિના દિવસોમાં વ્યવસાય ત્યાગ (બહુ જ અગત્યના કાર્ય માટે ફોનની છૂટ).
- * નિવૃત્તિ સિવાયના દિવસોમાં છ કલાકથી વધુ નહીં.

૩) લગ્નાદિ વ્યવહાર

- * પોતાનાં સંતાનના લગ્નાદિ વ્યવહારનો તેમજ પૌત્ર-પૌત્રીનાં લગ્ન સિવાયનો ત્યાગ
- * ઉપરોક્ત લગ્નાદિ વ્યવહાર નિર્લેપભાવે કરવા.

વિશેષ નોંધ

આ વાનપ્રસ્થ જીવનશૈલી આજીવન અપનાવનાર ‘વાનપ્રસ્થ દીક્ષિત’ તથા એક વર્ષ માટે અપનાવનાર ‘વાનપ્રસ્થ અભ્યાસી’ સંજ્ઞા પામશે. આ બન્ને માટે ફોર્મ ભરવાનું રહેશે. જેમણે ઓછામાં ઓછો એક વર્ષ સુધી વાનપ્રસ્થ જીવનનો અભ્યાસ કર્યો હોય તથા ઓછામાં ઓછું બે વાર વચનામૃતજીનું વાંચન કર્યું હોય તેઓ જ આજીવન વાનપ્રસ્થ દીક્ષા અંગીકાર કરી શકશે.

ૐ
શ્રી પરમહંસાચાર્ય નમઃ
શ્રી સદ્ગુરુદેવાય નમઃ

વાનપ્રસ્થ દીક્ષા

અરજીપત્ર

PHOTO

નામ : લિંગ : વય :

☐ પરિણીત ☐ અપરિણીત ☐ છૂટાછેડા થયેલ ☐ વિધુર / વિધવા

શિક્ષણ સેવા

ગ્રુપ : ફોન નં : ઈમેઇલ :

એડ્રેસ :

.....

માત્ર આજીવન વાનપ્રસ્થ દીક્ષા માટે

- * શું તમે ઓછામાં ઓછો એક વર્ષ સુધી વાનપ્રસ્થ જીવનનો અભ્યાસ કર્યો છે? હા/ના
- * શું તમે ઓછામાં ઓછું બે વાર વચનામૃતજનું વાંચન કર્યું છે? હા/ના
- * શું તમે વર્ષમાં ૧૨૫ દિવસ નિવૃત્તિક્ષેત્રે નિવાસ કર્યો છે? હા/ના
- * શું તમે વાનપ્રસ્થ પાસે અપેક્ષિત ભક્તિ, સ્વાધ્યાય, ધ્યાન, મૌન આદિ નિયમોનું પાલન કર્યું છે? હા/ના
- * શું ઉપર્યુક્ત નિયમોમાં ભૂલ થઈ હોય તો પ્રાયશ્ચિતનું સેવન કર્યું છે? હા/ના

☐ હું વાનપ્રસ્થ દીક્ષા આજીવન અપનાવવા ઇચ્છું છું.

☐ હું વાનપ્રસ્થ જીવનશૈલી એક વર્ષ માટે અપનાવવા ઇચ્છું છું.

☐ મેં વાનપ્રસ્થ જીવન અંગેના સર્વ નિયમો વાંચ્યા છે અને તે સ્વીકારું છું.

પોતાની સહી : તારીખ :

પરિણીત માટે

મારા પતિ / પત્ની વાનપ્રસ્થ જીવનશૈલી અપનાવે તેમાં મારી સહર્ષ સમ્મતિ છે.

પતિ / પત્નીનું નામ સહી : તારીખ :

અપરિણીત માટે

મારો પુત્ર / પુત્રી વાનપ્રસ્થ જીવનશૈલી અપનાવે તેમાં મારી સહર્ષ સમ્મતિ છે.

પિતાનું નામ સહી : તારીખ :

માતાનું નામ સહી : તારીખ :

નોંધ – બન્ને પ્રકારની દીક્ષા માટે ફોર્મ ભરવાનું રહેશે. આ ફોર્મ ૮-૯-૨૬, મંગળવારથી ૧૫-૯-૨૬, મંગળવાર સુધી એન.એસ.સી.આઈ. ડોમમાં આત્માર્પિત કિંજલજી કે આત્માર્પિત શિવાનીજી પાસેથી સાંજના પ્રવચન પહેલાં ૧૫ મિનિટ સુધીમાં લેવાનું રહેશે. ફોર્મ આશ્રમમાં ૧૭-૧૦-૨૬ શનિવાર, ૧૮-૧૦-૨૬ રવિવારની શિબિરમાં સત્સંગ પછી આપવાનું રહેશે.